

**JAARVERSLAG
WAGENINGEN UNIVERSITY 2023**

Inhoud

Kengetallen	3
Bestuursverslag	4
Financieel verslag	5
Jaarrekening	9
Geconsolideerde Balans Na Bestemming Van Het Netto Resultaat	9
Geconsolideerde Winst- En Verliesrekening	10
Geconsolideerd Kasstroomoverzicht	11
Waarderingsgrondslagen	12
Toelichting op de balans	20
Gebeurtenissen na balansdatum	28
Bestemming resultaat	28
Toelichting op de winst- en verliesrekening	29
Enkelvoudige jaarrekening	34
Enkelvoudige balans	34
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	35
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	36
Personele bezetting (fte)	37
Overzicht G: Doelsubsidies en overlopende passiva LNV/OCW	38
Bezoldiging	40
Overige gegevens	46
Statutaire regeling omtrent de verwerking van het resultaat	46
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	47
Overige informatie	50
Adresgegevens	50

Kengetallen

Tabel 1 Financiële kengetallen Wageningen University (WU)

	2020	2021	2022	2023
Rijksbijdrage excl. doelsubsidies	241,9	269,8	295,6	306,6
Collegegelden en tuition fees ¹	39,2	35,7	32,8	44,3
2 ^e geldstroom en doelsubsidies	33,7	36,4	35,9	37,4
Matchingsmarkt en contractonderzoek	59,3	68,1	72,6	83,7
Investerings gebouwen en terreinen	48,4	45,2	8,8	3,1
Investerings overige vaste activa	24,7	22,1	18,8	18,9
Netto resultaat	20,5	11,6	14,1	-9,3
Vermogen WU				
Vermogen in vaste activa	285,1	319,9	314,1	304,5
Eigen vermogen	232,5	244,2	258,3	249,0
Totaal passiva	437,6	458,6	507,7	536,8
Huisvestingsratio ²	9,2%	9,2%	9,1%	10,3%
Solvabiliteitsratio 1 (%) ³	53,1%	53,2%	50,9%	46,4%
Solvabiliteitsratio 2 (%) ⁴	56,0%	55,8%	53,1%	49,0%
Signaleringswaarde bovenmatig eigen vermogen ⁵	0,74	0,70	0,73	0,69
Liquiditeit WU				
Liquide middelen	104,2	83,3	116,7	145,9
Current ratio	0,81	0,70	0,82	0,85

¹ Exclusief collegegelden.

² Huisvestingsratio: (afschrijving gebouwen en terreinen + huisvestingskosten +/- verhuur gebouwen)/totale kosten.

³ Solvabiliteitsratio 1: eigen vermogen / totaal passiva.

⁴ Solvabiliteitsratio 2: (eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva.

⁵ Signaleringswaarde conform Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Bij een waarde groter dan 1,0 kan er sprake zijn van bovenmatig eigen vermogen.

Bestuursverslag

Het bestuursverslag van WU is opgenomen in het geïntegreerde jaarverslag van WUR. Dit verslag is gepubliceerd op de website van WUR.

Financieel verslag

Resultaatontwikkeling

WU heeft in 2023 een negatief resultaat behaald van € 9,3 mln., dat is € 23,4 mln. lager dan in 2022 en € 3,3 mln. lager dan in de begroting werd verwacht. In het resultaat zijn incidentele posten van € - 4,2 mln. (2022: € 10,5 mln.) verwerkt.

De afgelopen jaren heeft WU een significante groei doorgemaakt in fte en omzet. Met name de eerste geldstroom middelen zijn de afgelopen jaren toegenomen door de overgang naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), kwaliteitsafspraken, Van Rijn middelen, sectorplanmiddelen en een groei in studentenaantallen. Ook in 2023 zijn de eerste geldstroom middelen verder toegenomen ten opzichte van 2022. Dit betreft middelen waarmee in de begroting rekening was gehouden of die een compensatie vormen voor de cao-aanpassingen en inflatie. Tevens is de omzet uit tweede en derde geldstroom in 2023 verder met € 12,6 mln. gestegen. Tegenover de extra baten (€ 36,8 mln.) staan hogere operationele lasten van € 47,8 mln. De departementen spannen zich in om de groei in middelen te vertalen naar extra menskracht. Dat heeft geleid tot een stijging van de personele bezetting met 208 fte tot 3.943 fte.

Tabel 2 Resultaat WU (x mln. €)

	2023	2022
Gerapporteerd resultaat	-9,3	14,1
Af: incidentele resultaten		
- BTW pro rata over de jaren 2016-2022	1,9	13,7
- Herverdeling compensatie halvering collegegeld voorgaande jaren		-2,3
- Mutatie bestemmingsreserve voor projectkosten latere jaren	-0,7	1,1
- Verdeling eigen vermogen SRF	-2,5	
- Voorziening Vitaliteitspact	-2,9	
Operationeel resultaat	-5,1	1,6
Af: niet begrote resultaten 2023		
- BTW pro rata 2023	0,3	2,9
- Hogere rentebaten	4,6	
- Dotatie voorzieningen inzake WIA en WGA	-0,8	-1,0
- Resultaten eenheden	-3,2	3,7
Begroot operationeel resultaat	-6,0	-4,0

De departementen haalden gezamenlijk een negatief jaarresultaat van € 6,1 mln., € 10,3 mln. minder dan in 2022. Alle departementen hebben een negatief resultaat behaald. De negatieve resultaten worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door gestegen energiekosten (€ 6,6 mln.).

Het operationele resultaat van de centrale afdelingen, inclusief SRF en ISRIC, bedraagt € 1,0 mln. Dit is € 3,6 mln. hoger dan in 2022. Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere rentebaten.

Het incidentele resultaat bij de raad van bestuur bestaat uit een positief effect door een vordering op de belastingdienst inzake een extra teruggave van btw over de reeds afgesloten jaren 2016-2022 (€ 1,9 mln.) als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad. Bij de raad van bestuur en de concernstaf zijn verder negatieve resultaatposten van € 0,7 mln. verwerkt die in andere jaren zijn of worden gecompenseerd met positieve resultaten. Dit betreft enerzijds de in 2019 en 2020 toegekende middelen op grond van het rapport van de commissie Van Rijn en de middelen voor bèta/techniekonderzoek die in 2023 zijn besteed (€-1,2 mln.) alsmede baten op interne projecten waarvoor in de komende jaren uitgaven gedaan zullen worden (€ 0,5 mln.). De Van Rijn-middelen en

de middelen voor bèta/techniekonderzoek konden in 2022 niet volledig worden besteed, maar moesten op grond van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wel in het jaar van ontvangst in de baten worden verantwoord. De middelen zijn deels in 2023 besteed en leiden tot een lager resultaat. WU heeft een bestemmingsreserve voor deze middelen gevormd.

Zoals de richtlijnen voorschrijven, verantwoordt WU de rijksbijdrage in het jaar waarin ze worden toegekend als baten. Voor zover deze rijksbijdrage betrekking heeft op projectkosten die in latere jaren worden gemaakt, ontstaat hierdoor in het verslagjaar een positief en in latere jaren een negatief resultaat. Deze vertekende resultaat-effecten worden geneutraliseerd via de bestemmingsreserve.

Op deze manier is vanuit het resultaat 2023 € 0,5 mln. toegevoegd aan de bestemmingsreserve. WU heeft een eigen vermogen opgebouwd € 5,8 mln. in relatie tot ontvangen investeringssubsidies van de provincie Gelderland. Dit eigen vermogen heeft een revolverend karakter, dat wil zeggen dat resultaten uit exploitatie van gesubsidieerde apparatuur bestemd is voor de financiering van nieuwe apparatuur en ter dekking van dekkingsverliezen op apparatuur. In 2023 is het aandeel in het eigen vermogen dat bestemd was om ingezet te worden voor WR-apparatuur overgedragen aan WR. Hierdoor heeft WU een eenmalig negatief resultaat van € 2,5 mln. behaald.

De voorziening voor het vitaliteitspact is in 2023 gevormd in verband met de instructie die overheid heeft gegeven inzake de verwerking van de verplichtingen uit hoofde van het vitaliteitspact. Dit heeft tot een eenmalige dotatie van € 2,9 mln. geleid.

Omzet- en kostenontwikkeling

De baten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 met € 36,8 mln. gestegen. De basisfinanciering, rijksbijdrage exclusief doelsubsidies en collegegelden, is gestegen van € 328,4 mln. tot € 350,9 mln.

De rijksbijdrage is in 2023 gestegen ten opzichte van 2022 met € 11,0 mln. naar een bedrag van € 306,6 mln. Door lagere inputparameters – in casu de aantallen bekostigde ingeschreven studenten, graden en promoties – en door aanpassing van de referentieramingen is de rijksbijdrage met circa € 1,9 mln. gedaald.

Het normatieve deel van de extra middelen die in het kader van het NPO beschikbaar zijn gesteld, is in 2023 komen te vervallen. Het betreft de compensatie voor de halvering van het wettelijk collegegeld in het studiejaar 2022/2023 (€ -9,2 mln.). De bestedingen op het niet-normatieve deel van de NPO-middelen voor specifieke doelen op het gebied van onderwijs en onderzoek zijn in 2023 ten opzichte van 2022 met € 2,2 mln. gedaald.

Op grond van het vigerende regeerakkoord zijn extra – niet normatieve - middelen voor de sectorplannen en starters- en stimuleringsbeurzen ontvangen. De bestedingen hierop zijn met € 4,5 mln. gestegen ten opzichte van 2022. Voor diverse specifieke onderwerpen zoals cybersecurity, kennisveiligheid, sociale veiligheid en het Delta Climate Centre zijn extra middelen toegekend. Hiermee is in totaal een bedrag van € 1,3 mln. gemoeid.

Tenslotte heeft de compensatie voor gestegen lonen en prijzen tot een bijstelling van € +18,5 mln. geleid.

De baten uit werk in opdracht van derden zijn met 12% gestegen van € 108,6 mln. tot € 121,1 mln. Deze baten bestaan uit programmafinanciering (tweede geldstroom en doelsubsidies), die met 4% is gestegen tot € 37,4 mln., cofinancieringsprojecten en matchingsmarkt, die met 36% zijn gestegen tot € 30,7 mln. en de omzet contractresearch en topsectoren, die 6% is gestegen tot € 53,0 mln.

De personele lasten zijn ten opzichte van 2022 met € 33,9 mln. gestegen tot € 354,7 mln. Dat komt door een hogere personele bezetting (+208 fte, € 16,3 mln.), 4,2% hogere salariskosten per fte (€ 12,9 mln.) als gevolg van CAO-aanpassingen, verhogingen van pensioenpremies en een hogere gemiddelde inschaling en een stijging van de overige personele lasten met € 1,4 mln. door hogere kosten voor reiskosten woon-werkverkeer (€ 0,8 mln.) en hogere dotaties aan de voorzieningen (€ 4,4 mln.). De personele bezetting (op basis van toerekening) is in 2023 toegenomen van 3.735 fte naar 3.943 fte.

De overige lasten zijn € 32,2 mln. gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door extra huisvestingskosten van € 11,8 mln. als gevolg van de gestegen energieprijzen en BTW-effecten (€ 16,6 mln., met name als gevolg van de eenmalige teruggave in 2022) en stijgende reis- en verblijfkosten (€ 2,0 mln.).

De baten zijn € 11,9 mln. lager dan begroot. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een lagere rijksbijdrage (€ 7,2 mln.) omdat een kleiner deel van de extra middelen voor sectorplannen is ingezet dan begroot. Daarnaast zijn de baten uit werk voor derden € 2,9 mln. lager dan begroot en zijn de opbrengsten van nevenwerkzaamheden en overige baten exclusief verkoopopbrengsten vaste activa € 2,0 mln. lager dan begroot.

De kosten zijn € 5,1 mln. lager dan begroot. Dit betreft voornamelijk lagere energielasten, omdat de begroting was gebaseerd op de piek in het prijsniveau van gas en elektriciteit in het najaar van 2022. De personeelslasten zijn € 15,6 mln. hoger dan begroot door hogere kosten voor uitzendkrachten, door de eenmalige vorming van de voorziening in verband met het vitaliteitspact en hogere dotaties aan de voorzieningen voor WIA en ZW. De salariskosten zijn ten opzichte van de begroting gestegen met € 2,5 mln. door de cao-stijging. De bezetting is gelijk aan de begroting. Tegenover de stijging van de personele lasten staan lagere algemene en specifieke kosten. Dit wordt veroorzaakt omdat kosten voor nieuwe activiteiten onder de algemene kosten worden begroot.

Balansontwikkeling

De liquiditeit van WU is in 2023 toegenomen van € 116,7 mln. tot € 145,9 mln. De factoren die de liquiditeitstoename verklaren staan in tabel 3.

Tabel 3 Ontwikkeling liquiditeit WU

	2023
Resultaat excl. deelnemingen en rente	-15,6
Kasstroom uit vaste activa (afschrijvingen en verkopen minus kasstroom uit investeringen)	10,6
Toename van vorderingen	-6,3
Toename van schulden	34,1
Toename voorzieningen	2,9
Ontvangen rente	3,5
Totaal toename liquide middelen	29,2

De investeringen in gebouwen, apparatuur en immateriële activa (€ 22,0) zijn lager dan de afschrijvingen (€ 32,3 mln.) en het boekverlies van afgestoten activa (€ 0,4 mln.). De toename van de vorderingen wordt vooral veroorzaakt door een toename van de vordering op stichting WR. Deze vordering wordt in 2024 afgerekend. De toename van de kortlopende schulden komt door een hogere belastingschuld omdat belastingen en premies met ingang van 2023 pas na 30 dagen worden betaald en door een toename van de nog niet bestede rijksbijdrage voor Sectorplannen. De totale liquiditeitspositie van € 145,9 mln. bestaat voor € 124,8 mln. uit vooruit ontvangen bedragen op projecten, waarvan € 11,9 mln. het karakter van doorstortgelden heeft. Deze doorstortgelden worden ontvangen omdat WU trekker is van een aantal consortia. De doorstortgelden worden in 2024 doorbetaald aan partners.

De solvabiliteit van WU bedraagt per 31 december 2023 46,4%. Dat was per 31-12-2022 50,9%.

Wijzigingen in de juridische structuur en kapitaalbelangen

Er zijn in 2023 geen wijzigingen in de juridische structuur en kapitaalbelangen opgetreden.

Vooruitzichten 2024

WU heeft in 2024 een operationeel resultaat begroot van € -6,5 mln. Het resultaat zal ten opzichte van 2023 dalen door de extra kosten die worden gemaakt door de departementen. De departementen verwachten een verdere groei van hun personeelsbestand met circa 140 fte.

De omzet zal in 2024 stijgen tot € 537,8 mln. De stijging met € 43,0 mln. wordt veroorzaakt door een stijging van de basisfinanciering met € 25,7 mln. tot € 376,6 mln. en een stijging van de tweede en derde geldstroom met € 18,6 mln. tot € 139,7 mln. De overige baten en nevenactiviteiten dalen met € 1,2 mln. tot € 21,5 mln.

De rijksbijdrage stijgt met € 20,7 mln. tot € 327,3 mln. Hiervan heeft € 10,0 mln. betrekking op de verwachte loon- en prijscompensatie en € 0,7 mln. op extra middelen voor de quality agreements 2019-2024. De rijksbijdrage neemt af door veranderingen in de bekostigingsvariabelen incl. aanpassing van het macro-kader door OCW (€ 4,8 mln.), door de verwachte verrekening van teveel ontvangen compensatie voor de halvering collegegelden van eerstejaars BSc-studenten over 2023 en 2024 (€ 0,8 mln.) en door het wegvallen van een eenmalige extra rijksbijdrage ten behoeve van het Delta Climate Centre (€ 1,2 mln.). Daarnaast stijgt worden veel extra uitgaven gedaan voor de sectorplannen en daarmee de inzet van de daarvoor ontvangen niet-normatieve rijksbijdrage. Deze baten worden genomen in het jaar waarin de uitgaven worden gedaan. Samen met de overige effecten levert dit een extra bate op van € 16,8 mln.

De collegegelden nemen met € 5,0 mln. toe tot € 49,3 mln. Deze stijging betreft voor € 0,9 mln. de wettelijke collegegelden als gevolg van indexatie en wegvallen van het effect van de halvering van het collegegeld in 2022-2023 en voor € 4,1 mln. de instellingscollegegelden. De totale studentenpopulatie (BSc + MSc) daalt licht tot 12.900 studenten in oktober 2024.

De personele kosten stijgen met € 26,4 mln. tot € 378,2 mln. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de personele bezetting met 142 tot 4.085 fte, een daling van de overige personele lasten met € 8,4 mln. door een daling van het aantal uitzendkrachten en een stijging van de gemiddelde salarislast met 6,9% door accres en loonkostenontwikkeling.

De liquiditeit daalt met € 1,0 mln. tot € 145,0 mln. Met deze kaspositie is de continuïteit van de bedrijfsvoering in 2024 gewaarborgd. Mocht er echter een aanvullende liquiditeitsbehoefte ontstaan, dan heeft WU de mogelijkheid tot het aantrekken van een collegiale financiering van WR dan wel toegang tot schatkistbankieren.

De investeringsactiviteiten voor WU zijn begroot op € 32,1 mln. Het gaat vooral om investeringen in het kader van het strategisch huisvestingsplan voor remote working (€ 4,9 mln.), in het gebouw Zodiac (€ 2,6 mln.) en in warmte-koude opslag (WKO, € 1,7 mln.) Daarnaast investeringen in nieuwbouw voor de kassen bij Unifarm (€ 2,2 mln.) en een nieuw onderzoeksgebouw (€ 2,7 mln.) Voor het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud en gebouwen, terreinen en installaties vindt groot onderhoud plaats (€ 1,0 mln.)

Het Facilitair Bedrijf investeert € 9,9 mln., hoofdzakelijk in IT hardware, uitbreiding dataopslag en inventaris.

De decentrale investeringen zijn begroot op € 5,9 mln., daarvan investeert Agrotechnologie en Voedingswetenschappen € 2,9 mln. in laboratorium apparatuur.

Voor een nadere toelichting op de resultaatontwikkeling in de komende vijf jaar wordt verwezen naar de continuïteitsparagraaf in het bestuursverslag.

Jaarrekening

GECONSOLIDEERDE BALANS NA BESTEMMING VAN HET NETTO RESULTAAT

	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
(1) Immateriële vaste activa	2.381	3.354
(2) Materiële vaste activa	300.145	308.436
(3) Financiële vaste activa	1.968	2.284
Totaal vaste activa	304.494	314.074
VLOTTENDE ACTIVA		
(4) Voorraden	5	5
(5) Vorderingen	86.335	76.936
(6) Liquide middelen	145.949	116.698
Totaal vlottende activa	232.289	193.639
TOTAAL ACTIVA	536.783	507.713
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	231.956	239.626
Wettelijke reserve	2.293	3.240
Bestemde reserve	14.704	15.409
(7) EIGEN VERMOGEN	248.953	258.275
(8) VOORZIENINGEN	14.254	11.341
(9) LANGLOPENDE SCHULDEN	1.721	3.061
(10) KORTLOPENDE SCHULDEN	271.855	235.036
TOTAAL PASSIVA	536.783	507.713

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

	Resultaat 2023	Begroting 2023	Resultaat 2022
(11) BATEN			
Rijksbijdrage	306.617	313.800	295.650
Collegegelden	44.307	44.100	32.798
Tweede geldstroom en doelsubsidies	37.376	43.400	35.990
Cofinanciering en matchingsmarkt	30.733	28.000	22.650
Topsectoren	11.177	7.200	6.877
Bilaterale markt	41.828	45.400	43.035
Nevenactiviteiten	18.120	15.200	15.726
Overige baten	4.604	9.600	5.265
Totaal baten	494.762	506.700	457.991
LASTEN			
(12) Personele kosten	354.712	339.100	320.763
(13) Afschrijvingen	32.286	33.700	31.368
(14) Huisvestingskosten	40.979	47.400	29.214
(15) Algemene kosten	40.575	47.200	20.792
(16) Specifieke kosten	41.855	45.200	42.135
Totaal lasten	510.407	512.600	444.272
BEDRIJFSRESULTAAT	-15.645	-5.900	13.719
(17) Financiële baten en lasten	6.312	-100	381
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	-9.333	-6.000	14.100
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
(18) Resultaat uit deelnemingen	11	0	20
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	-9.322	-6.000	14.120
Aandeel van derden	0	0	0
NETTO RESULTAAT	-9.322	-6.000	14.120

¹⁾ WU heeft de indeling van de winst- en verliesrekening afgestemd met Stichting Wageningen Research (WR). In tabel 22 is de staat van baten en lasten conform het model uit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs opgenomen. In tabel 23 is de specificatie van het werk in opdracht van derden conform de indeling uit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs opgenomen.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	2023	2022
OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Bedrijfsresultaat	-15.645	13.719
Aanpassingen voor:		
Resultaat verkoop activa	399	-470
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	32.286	31.368
Mutaties voorzieningen	2.914	-579
	19.954	44.038
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutaties in voorraden	0	0
Mutaties in vorderingen	-6.323	-21.294
Mutaties in kortlopende schulden	34.112	36.988
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	47.743	59.732
Ontvangen rente	3.555	428
Betaalde rente	0	-47
Kasstroom uit operationele activiteiten	51.298	60.113
INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in immateriële activa	0	-375
Desinvestering in immateriële activa	0	0
Investerings in gebouwen en terreinen (incl. WIU)	-3.135	-8.810
Investerings in overige materiële activa	-18.919	-18.449
Desinvesteringen in materiële activa	0	818
Investerings in deelnemingen en ledenkapitaal	-4	0
Desinvesteringen in financiële vaste activa	11	72
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-22.047	-26.744
FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
Mutatie langlopende vorderingen	0	0
Mutaties investeringssubsidies	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
KASSTROOM	29.251	33.369
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		
Saldo liquide middelen per 1 januari	116.698	83.329
Saldo liquide middelen per 31 december	145.949	116.698
Mutatie liquide middelen	29.251	33.369

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

WU is rechtspersoon op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. WU is gevestigd in Wageningen en geregistreerd onder KvK-nummer 9215846. De jaarrekening is opgemaakt en vastgesteld door het college van bestuur op 29 april 2024 en goedgekeurd door de raad van toezicht op 21 mei 2024. De opstelling heeft plaatsgevonden volgens de onderstaande waarderingsgrondslagen. Waar van deze grondslagen is afgeweken, wordt dat bij de betreffende financiële gegevens vermeld.

De gepresenteerde cijfers over voorgaand verslagjaar zijn conform de cijfers uit de jaarrekening van het betreffende jaar. Afwijkingen kunnen zijn ontstaan als gevolg van correcties c.q. onderlinge verschuivingen of een gewijzigde methodiek van afronding. Daar waar dit aan de orde is en van relevante betekenis, wordt dit vermeld.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

WU vormt samen met Wageningen University Holding BV, stichting ISRIC en stichting Expat Center een groep conform RJ940.

De jaarrekening is op basis van de continuïteitsveronderstelling opgesteld.

De vorderingen en verplichtingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde plus transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt doorgaans overeen met de nominale waarde.

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. In de winst- en verliesrekening worden opbrengsten en kosten in vreemde valuta verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

Uitgangspunt voor het opstellen van de jaarrekening zijn de vereisten uit Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten zullen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De belangrijkste posten waarbij sprake is van schattingen zijn:

- waardering en levensduur vaste activa
- voorziening op vorderingen en projecten
- voorzieningen
- claims

Consolidatiekring

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van de instelling, haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen (op grond van de feitelijke situatie) of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin WU overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend per balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop WU een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Tabel 4 *Dochters die integraal zijn geconsolideerd*

	Aandeelhouder	Statutaire zetel	%	
			31-12-2022	31-12-2023
Wageningen University Holding BV	Wageningen University	Wageningen	100	100
Stichting ISRIC	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.
Stichting Expat Center	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 5 *Niet geconsolideerde deelnemingen*

	Statutaire zetel	%	
		31-12-2022	31-12-2023
Ceradis BV	Wageningen	2	1
Green Dino BV	Wageningen	11	11
A-Mansia Biotech SA	Louvain-la-Neuve	5	3
Innovation Industries	Amsterdam	0	0
Caribou Biosciences Inc.	Delaware	0	0
Scope Biosciences Holding B.V.	Wageningen	10	10
Plant Meat Makers B.V.	Ede	5	4

*Grondslagen voor de waardering van activa en passiva***Immateriële vaste activa**

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Ontwikkelingskosten, octrooien en licenties, software, goodwill en productierechten worden geactiveerd indien voldaan is aan de daaraan gestelde voorwaarden. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijving vindt lineair plaats in vijf jaar. Overeenkomstig de wettelijke verplichting wordt voor de balanswaarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten een wettelijke reserve aangehouden. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur en de restwaarde. In het jaar van aanschaf wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Materiële vaste activa in uitvoering of in bestelling worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs respectievelijk de bedragen die door derden reeds aan de vennootschap in rekening zijn gebracht. Apparatuur kleiner dan € 25.000,- wordt direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Tot en met 2021 werd apparatuur kleiner dan € 5.000 direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Tabel 6 *Afschrijvingstermijnen*

Onderdeel	Afschrijving
Bedrijfsterreinen / werk in uitvoering	Geen
Terreininrichting en infrastructuur	30 jaar lineair
Bedrijfsgebouwen	
Casco	60 jaar lineair
Afbouwpakket	30 jaar lineair
Kassen	20 jaar lineair
Inbouwpakket/inrichting bedrijfsgebouwen	15 jaar lineair
Barakken, diverse opstallen / bouwwerken	15 jaar lineair
Apparatuur en inventaris:	
Kantoormeubilair / machines en werktuigen / inventaris restauratieve voorzieningen / glasvezelnet / overige inventaris	10 jaar lineair
Laboratoriumapparatuur / audiovisuele apparatuur / vervoermiddelen / PR- en voorlichtingsmateriaal	5/8 jaar lineair
programmatuur (hardware t.b.v. netwerken)	5 jaar lineair
ICT-apparatuur incl. programmatuur (hardware overig)	3 jaar lineair
Personal computers	4 jaar lineair

Verkregen investeringssubsidies en bijdragen uit extern gefinancierde projecten worden in het jaar van aanschaf in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Ontvangen subsidies ten behoeve van activa waarvoor op basis van subsidieregels en verwacht gebruik een kostprijsdekkend markttaarif moet worden berekend worden gepassiveerd onder de schulden en vallen vrij gedurende de gebruiksduur van het actief. Zeer specialistische apparatuur die alleen voor een specifiek project kan worden ingezet en buiten dit project geen waarde heeft, wordt wel geactiveerd maar over de eventueel kortere looptijd van het project in zijn geheel afgeschreven (conform de waarderinggrondslagen). Immers de bedrijfseconomische levensduur van deze specialistische apparatuur is gelijk aan de looptijd van het project.

De uitgaven voor groot onderhoud worden opgenomen in de kostprijs van de activa zodra deze kosten zich voordoen en voldoen aan de activeringscriteria. De boekwaarde van de vervangen bestanddelen

wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vaste activa die niet meer dienstbaar zijn voor de primaire activiteiten worden niet afgeschreven. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

Financiële vaste activa

Vorderingen

De verstrekte vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige verstrekte vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt zodra de vorderingen aan een derde worden overgedragen of een (terugname van een) bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

Deelnemingen en ledenkapitaal waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. Deze waarde wordt berekend op basis van dezelfde grondslagen die de groep hanteert bij de waardering en resultaatbepaling.

Deelnemingen en ledenkapitaal waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering hiervan wordt rekening gehouden met waardedalingen, indien deze duurzaam zijn.

Ledencertificaten en ledenrekeningen bij coöperaties worden gewaardeerd op de fiscale waarde die door de coöperatie per balansdatum is vastgesteld.

Vorraden

Deze post bestaat uit de handelsvoorraad. De handelsvoorraad wordt gewaardeerd volgens de FIFO-methode tegen de verkrijgings- of vervaardigingskosten, inclusief een opslag voor indirecte kosten. Bij incourantheid of lagere marktwaarde wordt de voorraad overeenkomstig afgewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde plus transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Nog te factureren projectkosten

Het saldo van projecten uit hoofde van werk in opdracht van derden leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het werk in opdracht van derden wordt gewaardeerd tegen de bestede kosten, bestaande uit kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals directe personeelskosten en kosten voor speciaal aangeschafte apparatuur en inventaris), kosten die toerekenbaar zijn aan de projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project (onder meer kosten van technische assistentie en overheadkosten van projectactiviteiten) en andere kosten voor zover ze contractueel door de opdrachtgever worden vergoed, verminderd met de voorziening voor verwachte

verliezen en gedeclareerde termijnen dan wel ontvangen voorschotten die in relatie staan tot het werk in opdracht van derden. Onder de overige vorderingen worden de projecten opgenomen waarbij de vooruitbetaalde kosten de gefactureerde termijnen/ontvangen voorschotten overschrijden. Projecten waarbij dit gebeurt worden verantwoord onder de kortlopende schulden.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen en wissels en cheques die worden opgenomen tegen nominale waarde. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite — zij het eventueel met opoffering van rentebaten — ter onmiddellijke beschikking staan.

Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Eigen vermogen

WU heeft enkel publiek eigen vermogen.

- **Algemene reserve**
Deze reserve wordt gemuteerd voor het exploitatieresultaat van enig jaar waaraan geen specifieke bestemming wordt gegeven.
- **Bestemde reserve**
Binnen het eigen vermogen zijn op concernniveau twee bestemde reserves gevormd:
 - het innovatiefonds
 - reserve i.v.m. nog uit te voeren projecten
- **Wettelijke reserve**
Er wordt een wettelijke reserve aangehouden ter hoogte van de boekwaarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzonderingen van personele voorzieningen op basis van RJ 271. Bij de berekening van de hoogte van de verplichtingen wordt rekening gehouden met toekomstige indexeringen en prijsverhogingen. Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde. Het bedrag waartegen de voorziening is opgenomen is de beste schatting van het bedrag dat noodzakelijk is om de betreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Voorzieningen worden gevormd voor:

- in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan;
- het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is en
- er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichtingen.

Voorziening WW- en BW-verplichtingen

De voorziening voor WW- en BW-verplichtingen wordt getroffen ter dekking van per balansdatum bestaande WW- en BW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband.

Voorziening WIA en ZW-flex

De voorziening voor WIA- en ZW-flexverplichtingen wordt getroffen ter dekking van per balansdatum te verwachten WIA- en ZW-flexverplichtingen.

Voorziening gratificaties ambtsjubilea

De verwachte verplichting voor toekomstige jubilea-uitkeringen is op basis van historische gegevens berekend, de onttrekking op basis van realisatie. De voorziening is contant gemaakt op basis van de voor WU geldende marktrente.

Voorziening vitaliteitspact

De voorziening voor het vitaliteitspact bevat de verplichtingen voor medewerkers die gebruik maken van hun rechten inzake het vitaliteitspact en de te verwachten kosten voor medewerkers die in de komende 10 jaar aan de criteria voor deelname aan het vitaliteitspact gaan voldoen. Bij de schatting van de laatste post wordt rekening gehouden met de kans dat een medewerker in dienst blijft en met de kans dat een medewerker gebruik gaan maken van zijn recht. De voorziening voor toekomstig gebruik wordt in 10 jaar opgebouwd. De verwachte uitgaven worden geïndexeerd in verband met verwachte loonontwikkeling en de verplichtingen worden contant gemaakt op basis van de voor WU geldende marktrente.

Voorziening reorganisatiekosten

Deze voorziening is bestemd om te verwachten kosten te dekken van op basis van genomen, en binnen de organisatie bekendgemaakte, besluiten die verband houden met lopende en voorgenomen reorganisaties.

Voorziening product-/contractrisico's

Deze voorziening dekt de te verwachten kosten van verlieslatende contracten, garantstellingen en claims voortvloeiende uit aan derden geleverde diensten en producten.

Langlopende schulden

Er is sprake van langlopende schulden indien de betreffende schuld blijft bestaan voor een periode van meer dan één jaar na de datum van het einde van het verslagjaar.

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde, verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Kortlopende schulden

Er is sprake van kortlopende schulden indien de betreffende schuld blijft bestaan voor een periode korter dan één jaar na datum van einde van het verslagjaar.

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde, verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten

Algemeen

Als opbrengsten en kosten worden aangemerkt die baten en lasten die bedrijfseconomisch kunnen worden toegerekend aan het onderhavige verslagjaar of activiteit, ongeacht of zij tot ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar hebben geleid.

Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten ten behoeve van opdrachtgevers zijn verricht. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in de jaarrekening verwerkt, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdrage en overige vergoedingen

De rijksbijdrage wordt als opbrengst verantwoord in het jaar waarin hij wordt ontvangen. Onderdelen van de rijksbijdrage die als specifieke toewijzing kunnen worden beschouwd (niet normatieve rijksbijdrage) worden ten gunste van het resultaat genomen voor zover er kosten voor de betreffende activiteit zijn gemaakt. De overige vergoedingen worden ten gunste van het resultaat gebracht in het jaar dat het project wordt uitgevoerd en de kosten worden gemaakt.

College- en cursusgelden

Onder de collegegelden worden de aan het verslagjaar toe te rekenen wettelijke collegegelden en instellings-collegegelden toegerekend. Onder de cursusgelden zijn de vergoedingen voor post-initiële cursussen verantwoord.

Overige overheidsbijdragen en-subsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de WU zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Indien de opbrengsten betrekking hebben op een specifieke activiteit, dan wordt deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een gelijk bedrag aan bestede kosten voor zover ze contractueel door de opdrachtgever worden vergoed. Indien de contractueel overeengekomen dienst bestaat uit meerdere te onderscheiden prestatieverplichtingen, dan wordt de overeengekomen vergoeding verdeeld op basis van de kostprijs van de prestatieverplichtingen en wordt per prestatieverplichting vastgesteld in welke mate deze is gerealiseerd.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en er wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve

rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en uit de balans (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld blijkt. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht wordt de indirecte methode gehanteerd.

Schattingswijzigingen

Met ingang van 2023 is de voorziening in verband met het vitaliteitspact opgenomen.

Stelselwijzigingen

Niet van toepassing.

Toelichting op de balans

(1) IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Ontwikkelkosten	Licenties en software	Werk in uitvoering	Totaal
Boekwaarde 31-12-2022	3.240	114	0	3.354
Investerings	0	0	0	0
Ingebruiknames	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	947	26	0	973
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2023	2.293	88	0	2.381
Aanschaffingswaarde 31-12-2022	4.734	2.584	0	7.318
Investerings 2023	0	0	0	0
Ingebruiknames	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	7	0	7
Aanschafwaarde 31-12-2023	4.734	2.577	0	7.311
Cumulatieve afschrijvingen	2.441	2.489	0	4.930
Cumulatieve waardevermindering	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2023	2.293	88	0	2.381
Desinvesteringen waarvan:				
Aanschafwaarde	0	7	0	7
Cumulatieve afschrijvingen	0	7	0	7
Totaal desinvesteringen	0	0	0	0

(2) MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Terreinen & infra- structuur	Gebouwen	Apparatuur en inventaris	Werk in uitvoering	Buiten gebruik	Totaal
Boekwaarde 31-12-2022	18.454	228.591	47.764	10.873	2.754	308.436
Investerings	262	0	19.504	4.295	0	24.061
Ingebruiknames en overboekingen	0	5.615	562	-6.177	0	0
Correctie investeringen vorige boekjaren	0	-640	0	0	0	-640
Desinvesteringen	9	0	390	0	0	399
Afschrijvingen	398	14.732	16.183	0	0	31.313
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2023	18.309	218.834	51.257	8.991	2.754	300.145
Aanschaffingswaarde 31-12-2022	24.698	401.465	161.771	10.873	7.424	606.231
Aanschaffingen	262	0	19.504	4.295	0	24.061
Ingebruiknames en overboekingen	0	5.615	562	-6.177	0	0
Correctie investeringen vorige boekjaren	0	-640	0	0	0	-640
Aanschafwaarde desinvesteringen	9	0	5.393	0	0	5.402
Aanschafwaarde 31-12-2023	24.951	406.440	176.444	8.991	7.424	624.250
<i>Cumulatieve afschrijvingen</i>	6.642	171.090	125.100	0	4.489	307.321
Cumulatieve waardeverminderingen	0	16.516	87	0	181	16.784
Boekwaarde 31-12-2023	18.309	218.834	51.257	8.991	2.754	300.145
Desinvesteringen waarvan:						
- Aanschaffingsprijs	9	0	5.393	0	0	5.402
- Afschrijvingen	0	0	5.003	0	0	5.003
Totaal desinvesteringen	9	0	390	0	0	399

In 2023 heeft WU geïnvesteerd in het Dialogue Centre Omnia (€ 0,6 mln.), de aanpassing van gebouwen t.b.v. de WKO (€ 0,8 mln.), en nieuwbouw van Axis-N (€ 0,7 mln.). Tevens zijn diverse kleine investeringen gedaan in bestaande gebouwen. Voor de investering in het Dialogue Centre is € 0,3 mln. subsidie van NWO ontvangen. De subsidie is in mindering gebracht op de investering. In 2023 is een correctie van € 640.000 uitgevoerd op investeringen in gebouwen over de periode 2016-2022 als gevolg van de afspraken met de fiscus over de bepaling van het pro-rata percentage. De afspraken, die met terugwerkende kracht gelden vanaf 1-4-2016 leiden tot een hogere btw-teruggave en derhalve tot een lagere activering dan in betreffende jaren is gehanteerd.

WU heeft eerder een verkoopovereenkomst inzake het complex Kortenoord met Bouwfonds MAB Ontwikkeling BV gesloten. Levering van de betreffende activa heeft plaatsgevonden. Omdat WU nog als economisch eigenaar van de activa kan worden beschouwd, zijn de nog niet afgerekende activa met een boekwaarde van € 2,3 mln. in de balans opgenomen.

De opbrengst van verkopen van (onderwijs)gebouwen wordt gebruikt voor financiering van nieuwe (onderwijs)gebouwen in de toekomst.

Het onroerend goed van WU is verzekerd voor € 515,8 mln. (peildatum 01-07-2023, 2022: € 464,3 mln.). De WOZ-waarde bedraagt € 233,6 mln. (peildatum 01-01-2023, 2022: € 226,0 mln.).

(3) FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31-12-2023	31-12-2022
Niet geconsolideerde deelnemingen	193	189
Ledenkapitaal	219	219
Overige langlopende vorderingen	1.556	1.876
Totaal financiële vaste activa	1.968	2.284

Tabel 7 Uitsplitsing van de post niet geconsolideerde deelnemingen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings/ desinvestering	Overige mutaties	Resultaat 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Green Dino BV	0	0	0	0	0
Caribou Biosciences Inc.	39	0	0	0	39
A-Mansia biotech SA	65	0	0	0	65
Innovation Industries	81	-7	0	11	85
Andere deelnemingen	4	0	0	0	4
Totaal	189	-7	0	11	193

Tabel 8 Ledenkapitaal

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Mutatie	Boekwaarde 31-12-2023
Friesland Campina	209	0	209
Avebe	3	0	3
Cosun	7	0	7
Totaal	219	0	219

De overige langlopende vorderingen betreft aan Kadans vooruitbetaalde huur voor StartHub voor de periode 2021-2029. In de berekening van het te betalen bedrag is rekening gehouden met een rentevoet van 0%.

(4) VOORRADEN

	31-12-2023	31-12-2022
Vorraden		
Handelsproduct	5	5
Subtotaal Vorraden	5	5
Af: voorziening voor incourantheid	0	0
Totaal voorraden	5	5

(5) VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	18.808	23.492
Af: voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen	-251	-261
Totaal debiteuren	18.557	23.231
Kosten uitgevoerde werkzaamheden i.o.v. derden	323.536	282.184
Af: Gedeclareerde termijnen	271.053	255.757
Opdrachten van derden	52.483	26.427
Verwerkt onder de vooruit ontvangen bedragen	-34.469	-7.506
Af: verwachte verliezen	-1	-234
Nog te factureren projectkosten werk in opdracht van derden	18.013	18.687
Voorschotten	743	599
Te vorderen btw	27.069	24.786
Vorderingen op gelieerde partijen	10.870	393
Overlopende activa	11.019	8.789
Overig	64	451
Totaal voorschotten en overlopende activa	49.765	35.018
Totaal vorderingen en overlopende activa	86.335	76.936

Het saldo opdrachten van derden bestaat uit projecten met een positief saldo (de waarde van het verrichte werk is groter dan de gedeclareerde termijnen) en projecten met een negatief saldo (de waarde van de gedeclareerde termijnen overtreft de waarde van het verrichte werk). De projecten met een negatief saldo zijn verwerkt onder de kortlopende schulden. Tevens zijn saldi op projecten met een positief saldo waar mogelijk verrekend met ontvangen voorschotten.

Onder de te vorderen btw is de vordering als gevolg van het arrest van de Hoge Raad inzake de opname van de rijksbijdrage in de pro-rata berekening opgenomen. WU heeft vanaf 2016 bezwaar gemaakt tegen de opgelegde belastingaanslagen en voert momenteel afrondende gesprekken met de Belastingdienst over de uitwerking van de uitspraak van de Hoge Raad voor WU voor de jaren 2016-2023. De gesprekken zijn in een afrondende fase. Onder de vorderingen is het deel van de claim waarover zekerheid is opgenomen.

De overlopende activa betreffen voornamelijk vooruitbetaalde kosten van het facilitair bedrijf.

(6) LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2023	31-12-2022
Kas	9	14
Deposito's	58.000	0
Bank	87.940	116.684
Totaal liquide middelen	145.949	116.698

Van het saldo liquide middelen van € 145,9 mln. staat € 134,0 mln. vrij ter beschikking. WU beheert € 11,9 mln. aan projectgelden die gefaseerd doorgestort moeten worden aan contractpartners. Deze liquide middelen staan niet ter vrije beschikking aan WU. Het deposito betreft een 4-maandsdeposito bij het ministerie van Financiën. WU heeft een relatief hoge liquiditeitspositie omdat veel van haar opdrachten voorgefinancierd worden. De bevoorschotting van projecten bedraagt € 124,8 mln. (exclusief doorstortgelden).

Financiële instrumenten

Algemeen

WU maakt in de bedrijfsuitoefening vrijwel geen gebruik van financiële instrumenten en heeft geen derivaten afgesloten. WU heeft de voorwaarden uit de regeling 'beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' als beleid vastgelegd in het treasury-statuu. WU maakt gebruik van schatkistbankieren en heeft nagenoeg alle liquide middelen ondergebracht bij het ministerie van Financiën.

Kredietrisico

Het merendeel van de gelden die WU ontvangt, worden ontvangen van het ministerie van OCW. Hierover loopt WU geen kredietrisico. De vorderingen inzake derde geldstroomprojecten vormen het belangrijkste kredietrisico. WU heeft een voorziening van € 251.000 getroffen in verband met de risico's op wanbetaling.

Renterisico

Het renterisico is voor WU beperkt tot de aan Kadans vooruitbetaalde huur ad € 1.556.000 voor de periode tot en met 2029.

Liquiditeitsrisico

Het risico op onvoldoende liquide middelen is zeer beperkt. De hoge liquiditeitspositie wordt veroorzaakt door bevoorschotting door financiers van tweede en derde geldstroomprojecten. Indien de financiers onverwachts hun bevoorschottingschema's zouden aanpassen, dan heeft WU voldoende mogelijkheden om aanvullende financiering aan te trekken.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten die zijn verantwoord onder de kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden benadert de boekwaarde daarvan.

(7) EIGEN VERMOGEN

	Algemene reserve	Bestemde Reserve publiek	Wettelijke reserve	Totaal
Stand 31-12-2021	226.527	14.263	3.366	244.156
Resultaatbestemming 2022	12.974	1.146	0	14.120
Overige mutaties 2022	125	0	-125	0
Stand 31-12-2022	239.626	15.409	3.240	258.275
Resultaatbestemming 2023	-8.617	-705	0	-9.322
Overige mutaties 2023	947	0	-947	0
Stand 31-12-2023	231.956	14.704	2.293	248.953

De bestemde reserve heeft betrekking op het innovatiefonds van € 3,9 mln. en de reserve in verband met nog af te ronden projecten van € 10,8 mln. Aan deze laatste reserve is in 2023 € 0,7 mln. onttrokken. Dit bedrag bestaat uit een onttrekking van 1,2 mln. die betrekking heeft op het sectorplan bèta/techniek en de Van Rijnmiddelen, waarvoor in 2020 rijksbijdrage is ontvangen en in de jaren 2021-2024 uitgaven gemaakt worden. Daarnaast is € 0,5 mln. toegevoegd aan de bestemde reserve voor nog te maken kosten voor de uitvoering van interne strategische projecten, waarvoor in 2023 of eerdere jaren door de RvB middelen zijn gereserveerd.

In 2023 is een wettelijke reserve van € 2,3 mln. opgenomen in verband met geactiveerde ontwikkelkosten. De mutatie 2023 bestaat uit een verlaging van € 0,947 mln. in verband met afschrijvingen.

(8) VOORZIENINGEN

	Stand 31-12-2022	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2023
WW- en BW-verplichtingen	5.651	3.198	3.381	232	5.236
WIA- en ZW-flexverplichtingen	2.206	1.098	764	331	2.209
Gratificaties ambtsjubilea	2.806	870	408	0	3.268
Vitaliteitspact	0	2.898	0	0	2.898
Overige personele voorzieningen	115	0	0	12	103
Reorganisatiekosten	291	7	55	3	240
Overige materiële voorzieningen	272	28	0	0	300
Totaal voorzieningen	11.341	8.099	4.608	578	14.254

Tabel 9 Specificatie van de looptijd van de voorzieningen

	31-12-2023	31-12-2022
Kortlopend (vervallend uiterlijk binnen 1 jaar)	4.612	4.024
Langlopend (vervallend tussen 1 en 5 jaar)	5.381	5.162
Langlopend (vervallend na 5 jaar)	4.261	2.155
Totaal voorzieningen	14.254	11.341

Mutaties in de voorzieningen als gevolg van het contant maken van de toekomstige uitgaven zijn verwerkt als dotatie aan de voorziening.

De voorziening voor WW- en BW-verplichtingen is getroffen ter dekking van op de balansdatum bestaande WW- en BW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband. Lopende uitkeringen worden voor 70% van de maximale uitgaven gewaardeerd. Verplichtingen voor medewerkers met een tijdelijk dienstverband worden voor 12% voorzien. De schattingsparameters worden jaarlijks getoetst. Hierbij is het percentage voor medewerkers met een tijdelijk dienstverband verlaagd van 14% naar 12%. In 2023 is per saldo een dotatie gedaan van € 3,0 mln.

De voorziening voor WIA- en ZW-flexverplichtingen wordt getroffen ter dekking van te verwachten toekomstige WIA- en ZW-flexuitkeringen. WU heeft in 2009 geopteerd voor het eigen risicodragerschap voor de WIA en de ZW-flex. De lopende uitkeringen worden volledig in de voorziening opgenomen. Voor de lopende uitkeringen is een voorziening getroffen van € 2,2 mln.

De voorziening voor gratificaties ambtsjubilea is gebaseerd op historische informatie over de kans dat medewerkers tot het moment van uitkering van een ambtsjubileum in dienst blijven. Bij de berekening van de verplichtingen is rekening gehouden met een disconteringsvoet van 3,4% (2022: 3,9%) en een verwachte loonstijging van 2,65% per jaar (2022: 2,65%). Het effect van de verandering in disconteringsvoet ten opzichte van 2022 is een verhoging van de voorziening met € 126.000. Dit effect is verwerkt in de dotatie 2023.

De voorziening voor het vitaliteitspact bestaat uit de verplichtingen voor medewerkers die gebruik maken van de regeling (€ 1,0 mln.) en de verwachte uitgaven voor medewerkers die in de komende 10 jaar aan de criteria gaan voldoen of die reeds voldoen aan de criteria, maar nog geen gebruik maken van de regeling (€ 1,9 mln.). Circa 35% van de medewerkers die voldoen aan de criteria maakt gebruik van hun recht. Bij de berekening van de verplichtingen is rekening gehouden met een disconteringsvoet van 3,4% en een verwachte loonstijging van 2,65% per jaar. De verplichting voor medewerkers die in de komende 10 jaar aan de criteria gaan voldoen wordt opgebouwd in 10 jaar. De voorziening is in 2023 gevormd op grond van de verduidelijking die de overheid heeft gegeven op RJ660.203 en RJ660.204.

De voorziening reorganisatiekosten wordt getroffen voor te verwachten uitgaven in verband met getroffen reorganisaties.

Onder de overige materiële voorzieningen is de voorziening opgenomen in verband met te verwachten kosten voor sanering van asbest in een aantal gebouwen van WU (€ 0,3 mln.).

(9) LANGLOPENDE SCHULDEN

	2023	2022
Investeringsubsidies:		
Stand 1-1	3.061	4.083
Ontvangen investeringsubsidies	0	
Amortisatie	1.340	1.022
Totaal langlopende schulden	1.721	3.061
Vrijvallend < 1 jaar	1.397	1.028
Vrijvallend tussen 1 en 5 jaar	324	2.033
Vrijvallend > 5 jaar	0	0

Onder de langlopende schulden zijn de ontvangen investeringsubsidies voor Shared Research Facilities en voor onderwijsvoorzieningen opgenomen. De ontvangen subsidies vallen gedurende de afschrijvingstermijn vrij ten gunste van het resultaat. Bij de berekening van de hoogte van de balanspost is een rentevoet van 0% gehanteerd.

(10) KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2023	31-12-2022
Schulden leveranciers	14.723	9.131
Te betalen belastingen	13.979	2.915
Te betalen pensioenpremies	3.743	6
Schulden aan gelieerde partijen	15.054	19.402
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruit ontvangen werk in opdracht van derden	124.843	126.775
Vooruit ontvangen collegegelden	27.958	26.587
Vooruit ontvangen beurzen	6.126	6.481
Nog te besteden doelsubsidies	1.175	2.400
Nog te besteden niet normatieve rijksbijdrage	26.170	9.375
Nog te betalen kosten	9.088	6.955
Vooruit ontvangen termijnen	4	40
Verschuldigd vakantiegeld	8.428	7.519
Verlofrechten medewerkers	20.157	17.269
Overig	407	181
Totaal kortlopende schulden	271.855	235.036

De te betalen belastingen betreft nog af te dragen loonbelasting en premies sociale verzekeringen over 2023.

De schuld aan gelieerde partijen betreft een schuld aan stichting Wageningen Research (WR). WU heeft een schuld van € 11,8 mln. aan WR in verband met de financiering van de activa van het facilitair bedrijf. Deze schuld is niet direct opeisbaar. Daarnaast heeft WU een schuld van € 3,3 mln. aan WR in verband met te verrekenen kosten. Deze schuld is wel direct opeisbaar. Over de schulden wordt geen rente berekend.

Onder het vooruit ontvangen werk in uitvoering zijn voorschotten van financiers en creditsaldi op onderhanden projecten opgenomen. De grootste voorschotten, na verrekening van gemaakte kosten, zijn afkomstig van NWO (€ 40,1 mln.) en EU (€ 26,4 mln.). In de post is € 11,9 mln. voorschot voor partners opgenomen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN RECHTEN**Tabel 10** Aangegane verplichtingen op het gebied van huur, operational lease e.d.

	Totaal	Vervallend binnen 1 jaar	Vervallend tussen 1 en 5 jaar	Vervallend na 5 jaar
Investeringen	3.801	3.801	0	0
Onderhoudscontracten	1.759	1.759	0	0
Overige contracten	180	60	120	
Totaal	5.740	5.620	120	0

WU heeft een aantal overeenkomsten met projectontwikkelaars afgesloten waarin rechten of plichten met betrekking tot de levering van vastgoed zijn vastgelegd. Boekwinsten op deze leveringen zijn niet verwerkt in de jaarrekening. WU verwacht in de komende jaren boekwinsten van € 10 - 15 mln. op deze transacties te realiseren.

WU en het Broad Institute hebben een gezamenlijke octrooiportefeuille op CRISPR-Cpf1 aan Editas in licentie gegeven. In de komende jaren zal WU mogelijk nog fees voor deze licenties ontvangen. De hoogte van de nog te ontvangen fees is nog onzeker en afhankelijk van het succes dat Editas heeft met de portefeuille.

WU heeft een schadeclaim ingediend in verband met schade als gevolg van een stroomstoring in Helix. De schade bestaat voor een belangrijk deel uit opgelopen vertragingen van onderzoeksprojecten als gevolg van het verlies van gekoelde onderzoeksmaterialen. De kosten van deze vertragingen zullen pas in de komende jaren in het resultaat zichtbaar worden. De te ontvangen schade-uitkering is momenteel nog niet betrouwbaar te schatten. Op basis van de huidige inzichten kan een schadeuitkering van € 1 - 2 mln. worden verwacht.

WU participeert direct of via Wageningen Universiteit Holding BV in de volgende organisaties.

Tabel 11 Model E: Verbonden partijen

	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023	Art 2:403 BW	Deelname 2023 (%)	Consolidatie (%)
Wageningen Universiteit Holding BV	Wageningen	4	-258	110	N	100	100
Green Dino BV ¹⁾	Wageningen	4	-204	19	N	11,4	0
Caribou Biosciences Inc. ²⁾	Delaware	4	300.871	-100.804	N	0,2	0
The Akkermansia Company SA ¹⁾	Mont-Saint-Guibert	4	6.636	-13.543	N	3,3	0
Innovation Industries Cooperatie U.A.	Amsterdam	4	125.949		N	0,1	0
Plant Meat Makers BV ¹⁾	Ede	4	3.160	-379	N	4,1	0
Scope Biosciences Holding BV ¹⁾	Wageningen	4	-460	-395	N	10,0	0
Ceradis B.V. ¹⁾	Wageningen	4	6.518	669	N	1,4	0
Stichting Universiteitsfonds Wageningen	Wageningen	4			N	n.v.t.	0
Stichting AMS	Amsterdam	2			N	50,0	0
Stichting ISRIC	Wageningen	2	721	61	N		100
Stichting Expat Center	Wageningen	4	116	-75	N		100
Stichting Wageningen Research	Wageningen	4	354.813	-9.456	N		0

¹⁾ Eigen vermogen en resultaat 2022.

²⁾ Eigen vermogen en resultaat 2022, cijfers in USD.

De jaarrekeningen van Wageningen Universiteit Holding BV, stichting ISRIC en stichting Expat Center zijn geconsolideerd in deze jaarrekening.

Stichting Universiteitsfonds Wageningen (UFW) is een onafhankelijke stichting, die namens WU de contacten met de alumni onderhoudt en donaties en fondsen van particulieren en van charitatieve instellingen ten behoeve van het onderzoek en onderwijs van WUR werft en beheert. De personele capaciteit van het UFW wordt ter beschikking gesteld door WUR.

WU neemt op grond van haar taken deel aan een aantal stichtingen en levert bij deze stichtingen een of meer bestuursleden of is op andere wijze betrokken bij deze stichting. Consolidatie van de stichtingen die voldoen aan de criteria voor aanmerkelijk belang zou geen materiële invloed hebben op het resultaat en het balans totaal van WU.

Daarnaast vormt WU samen met WR het samenwerkingsverband WUR. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de centrale stafafdelingen en het facilitair bedrijf samengevoegd. De kosten van deze onderdelen worden naar rato van het gebruik doorbelast aan de deelnemers van WUR.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum of van een zodanig belang zijn dat het niet toelichten de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening beïnvloedt.

Bestemming resultaat

Het college van bestuur heeft besloten om het resultaat conform tabel 12 toe te voegen aan het eigen vermogen.

Tabel 12 Verwerking van het resultaat (€ 1.000)

	2023
Algemene reserve	-8.617
Bestemmingsreserve nog af te ronden projecten	-705
Resultaatsbestemming 2023	-9.322

Toelichting op de winst- en verliesrekening

(11) BATEN

	2023	Begroting	2022
Basisfinanciering			
Rijksbijdrage OCW	306.617	313.800	295.650
Collegegelden (wettelijk)	23.201	44.100	15.641
Collegegelden (instelling)	21.106	0	17.157
Totaal basisfinanciering	350.924	357.900	328.448
Programmafinanciering			
Programmaonderzoek LNV	0		52
NWO - tweede geldstroom	35.225		34.608
Doelsubsidies LNV	1.499		1.000
Doelsubsidies OCW	652		330
Totaal programmafinanciering	37.376	43.400	35.990
Cofinanciering en subsidiemarkt			
Onderzoeksstimuleringsfondsen	3.191		2.193
EU - subsidieprogramma's	27.542		20.457
Totaal cofinanciering en subsidiemarkt	30.733	28.000	22.650
Topsectoren			
Topsectoren LNV	783		414
Topsectoren onderzoekstimuleringsfondsen	6.382		5.661
Topsectoren bedrijfsleven	4.012		802
Totaal topsectoren	11.177	7.200	6.877
Contractresearch			
Contractresearch LNV	836		782
Contractresearch overige publieke organisaties	19.869		17.141
Contractresearch bedrijfsleven	12.127		16.241
Contractresearch charitatieve organisaties	3.895		3.536
Contractresearch WR	5.100		5.335
Totaal contractresearch	41.828	45.400	43.035
Nevenactiviteiten			
Verkopen	1.387		1.436
Opbrengst octrooien en licenties	478		332
Analyses en adviezen	1.101		1.431
Cursussen en contractonderwijs	3.179		2.061
Facilitaire diensten	5.029		3.730
Verhuuropbrengsten extern	4.629		4.731
Sportkaarten	960		808
Subsidies	1.357		1.197
Totaal Nevenactiviteiten	18.120	15.200	15.726
Overige baten			
Verkoop vaste activa	-198		470
Overige baten	4.802		4.795
Totaal Overige baten	4.604	9.600	5.265
Totaal baten	494.762	506.700	457.991

De rijksbijdrage van OCW is in 2023 ten opzichte van 2022 met € 11,0 mln. gestegen. De stijging bestaat op hoofdlijnen uit de volgende componenten:

Mutaties ingeschrevenen/graden/promoties en referentieramingen	€ -1,9 mln.
Afbouw compensatie halvering collegegeld	€ -9,2 mln.
Ingezet NPO-middelen voor specifieke doelen (niet-normatief)	€ -2,2 mln.
Bestede extra niet-normatieve middelen voor sectorplannen en starters- en stimuleringsbeurzen 2023	€ 4,9 mln.
Loon- en prijscompensatie 2023	€ 18,5 mln.
Overige mutaties	€ 1,3 mln.

De componenten zijn toegelicht in het financieel verslag.

De collegegelden zijn ten opzichte van 2023 toegenomen als gevolg van het aflopend effect van de halvering van het collegegeld voor studiejaar 2021-2022. Het effect van deze maatregel is 2/3 deel tot uiting gekomen in 2022.

De tweede geldstroom is in 2023 met 2% toegenomen tot € 35,2 mln. De baten uit de derde geldstroom zijn toegenomen met 15% tot € 83,7 mln. Deze baten bestaan voornamelijk uit cofinanciering- en subsidiemarkt, waaronder EU, die met 35% zijn gestegen tot € 30,7 mln. en uit het contractonderzoek (incl. topsectoren bedrijfsleven), dat met 5% is gestegen tot € 45,8 mln.

De gerealiseerde rijksbijdrage in 2023 is € 7,1 mln. lager dan begroot. Diverse mutaties liggen hieraan ten grondslag. De extra rijksbijdrage in verband met loon- en prijscompensatie is € 8,2 mln. hoger dan begroot.

Voor diverse specifieke onderwerpen zoals cybersecurity, kennisveiligheid, sociale veiligheid en het Delta Climate Centre zijn extra middelen toegekend. Met de niet begrote mutaties is een bedrag van ca. € 1,4 mln. gemoeid. Een deel van de voor starters- en stimuleringsbeurzen en sectorplannen begrote middelen is in 2023 nog niet besteed en zal in de komende jaren worden ingezet. De balanspositie voor de starters- en stimuleringsbeurzen en sectorplannen stijgt hierdoor met € 18,9 mln. Tenslotte is in 2023 voor een bedrag van € 2,3 mln. van de per eind 2022 nog beschikbare niet-normatieve rijksbijdrage voor NPO tot besteding gekomen. Deze besteding was niet in de begroting opgenomen.

De omzet wordt nagenoeg volledig in Nederland gerealiseerd.

(12) Personele kosten

	2023	Begroting	2022
Personele kosten			
Lonen	255.597		228.336
Sociale lasten	31.605		27.792
Pensioenpremies	34.598		36.521
Totaal lonen, sociale lasten en pensioenpremies	321.800	319.300	292.649
Uitzendkrachten en ingehuurd personeel	13.484	7.900	14.417
Overige personeelskosten	11.939	10.400	10.573
Dotatie voorziening WW- en BW-verplichtingen	2.966	1.500	2.217
Dotatie voorziening WIA- en ZW-flexverplichtingen	767		993
Dotatie voorziening vitaliteitspact	2.898		0
Dotatie overige personele voorzieningen	858		-86
Totaal personele kosten	354.712	339.100	320.763

De directe personeelskosten van tijdelijk en vast personeel in dienst zijn gestegen met € 29,2 mln. Deze stijging wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

- Stijging van de personele bezetting met 208 fte.
- Stijging van de reservering voor niet opgenomen verlof met € 1,3 mln.
- Stijging van de lonen per fte met 5,6% als gevolg van de doorloop van de CAO 2022 (salarisstijging met 2,0% per 1-7-2022) en de nieuwe CAO over 2023 (salarisstijging van 9,0% per 1-8-2023 + eenmalige uitkering) en daling van de gemiddelde inschaling van de medewerkers (circa 0,3%).
- Daling van de premies voor sociale lasten en pensioenen (2,5%) per medewerker als gevolg van het wegvallen van de premies VUT/FPU.

Van de totale salariskosten heeft € 110,6 mln. betrekking op personeel met een arbeidscontract voor bepaalde tijd.

Het gemiddeld aantal medewerkers exclusief stagiair(e)s bedroeg in het verslag jaar 3.943 (2022: 3.735).

Het aandeel van WU in de beloning van de raad van bestuur bedroeg in het verslagjaar € 0,372 mln. (2022: € 0,348 mln.). Dit is inclusief de kostenposten die niet tot de WNT-bezoldiging worden gerekend. Onder de post kosten vast personeel is € 21.447 (2022: € 20.994) begrepen voor beloningen aan de leden van de raad van toezicht. In de paragraaf bezoldiging is het beloningsoverzicht conform de WNT opgenomen.

De pensioenvoorziening voor de gehele WUR is (verplicht) ondergebracht bij het ABP. Er bestaat geen verplichting om een tekort als gevolg van de beleidsdekkingsgraad van het ABP aan te vullen. Daarom is geen voorziening opgenomen. De pensioenopbouw vindt plaats op basis van het middelloonsysteem. Het ABP indexeert de pensioenuitkeringen indien de beleidsdekkingsgraad boven het vereiste minimum komt. Per 31-12-2023 is de beleidsdekkingsgraad 113,9% en wordt geïndexeerd vanaf 110,5%. In 2023 heeft het ABP de pensioenuitkeringen een maal verhoogd.

Ten opzichte van de begroting is het aantal medewerkers exact gelijk aan de begroting (3.943 begroot, 3.943 gerealiseerd). De gemiddelde loonkosten per medewerker zijn 0,8% hoger dan begroot. Vacatures zijn deels ingevuld met uitzendkrachten, waardoor de kosten van deze categorie medewerkers € 5,6 mln. hoger is dan begroot. De totale stijging van de personele lasten wordt daarnaast veroorzaakt doordat kosten van nieuwe activiteiten voor een groot deel onder de overige lasten worden begroot, waardoor een verschuiving tussen overige lasten en personele lasten optreedt.

(13) Afschrijvingen

	2023	Begroting	2022
Afschrijvingen			
<i>Immateriële vaste activa</i>			
Licenties	26		37
Ontwikkelkosten	947		875
<i>Materiële activa</i>			
Terreinen en infrastructuur	398		524
Gebouwen	14.732		14.476
Apparatuur	16.183		15.456
Bijzondere waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	0		0
Totaal afschrijving	32.286	33.700	31.369

De daling van de afschrijvingskosten ten opzichte van begroting wordt veroorzaakt door lagere dan begrootte investeringen bij het FB en de departementen.

(14) Huisvestingskosten

	2023	Begroting	2022
Huisvestingskosten			
Huren	10.717		10.876
Verzekering	487		395
Onderhoud	7.922		6.931
Energie en water	14.253		4.201
Schoonmaakkosten	3.997		3.540
Heffingen	1.847		1.785
Overige huisvestingskosten	1.756		1.486
Totaal huisvestingskosten	40.979	47.400	29.214

De post 'huren' betreft voornamelijk de betaalde huur voor het gebruik van gebouwen die in eigendom zijn van WR.

De kosten van energie zijn in 2023 fors gestegen als gevolg van de prijsstijging van energie door de oorlog in Oekraïne. De prijsstijgingen zijn pas in 2023 zichtbaar geworden in de kosten van Wageningen University doordat Wageningen University in 2022 nog gebruik kon maken van eerder afgesloten inkoopcontracten tegen lagere prijzen. Ten opzichte van de begroting, die is opgesteld ten tijde van de piek in de energieprijzen, is de stijging meegevallen.

(15) Algemene kosten

	2023	Begroting	2022
Algemene kosten			
Overige apparatuurkosten	11.478	12.200	11.502
Overige algemene kosten:			
Bureaunkosten, telefoon, porti en kopieerkosten	1.535		1.746
Abonnementen en boeken	5.891		5.854
Reis- en verblijfkosten	9.188		7.298
Lease- en huurauto's	803		694
Representatie, PR en studentenwerving	1.025		1.033
Catering	3.706		2.715
Niet terug te vorderen BTW	4.481		-12.087
Overige	2.437		2.049
Totaal overige algemene kosten	29.066	34.500	9.302
Dotatie voorzieningen:			
Reorganisatiekosten	4		-11
Voorziening overig	28		0
Totaal dotatie algemene voorzieningen	32	500	-11
Totaal algemene kosten	40.576	47.200	20.793

De stijging van de reiskosten en de kosten van catering wordt veroorzaakt door de lagere kosten tijdens de coronacrisis. In 2023 heeft de organisatie weer het hele jaar zonder coronabeperkingen gefunctioneerd en is het uitgavenpatroon voor deze kostencategorieën weer op het niveau van voor de crisis.

De post 'niet terug te vorderen BTW' bestaat uit de niet terugvorderbare BTW van het facilitair bedrijf (€ 4,3 mln.) en de herrekening van de eenmalige belastingteruggave over de jaren 2016-2022 als gevolg van de afspraken met de belastingdienst over de berekening van de pro-rata voor de indirecte kosten (€ 0,2 mln.). Het totale effect van de nieuwe afspraken met de belastingdienst voor WU is € 22,5, waarvan reeds € 22,1 in 2022 was verwerkt en € 0,6 mln. in mindering is gebracht op reeds eerder geactiveerde gebouwen.

De lagere kosten ten opzichte van de begroting worden grotendeels verklaard door de verschuiving tussen algemene kosten en personele kosten als gevolg van de opname van de kosten van strategische projecten in de begroting onder de algemene kosten.

Accountantshonoraria

Onder de overige algemene kosten zijn de volgende accountantskosten van Ernst & Young Accountants LLP (EY) en Ernst & Young Belastingadviseurs opgenomen:

A. Controle jaarrekening	€ 312.000	(2022: € 239.000)
B. Andere controleopdrachten ⁶	€ 245.000	(2022: € 267.000)
C. Adviesdiensten op fiscaal terrein	€ 127.000	(2022: € 112.000)
D. Honoraria voor andere niet controle diensten	€ 0	(2022: € 0)

Er zijn geen (accountants-)kosten van andere netwerk firma's van EY. De kosten voor de controle van de jaarrekening bestaan uit de overeengekomen fee voor de jaarrekeningcontrole van het boekjaar vermeerderd met een inschatting voor de kosten van meerwerk en extra werkzaamheden. De kosten zijn inclusief niet terugvorderbare btw.

(16) Specifieke kosten

	2023	Begroting	2022
Specifieke kosten			
Specifieke kosten	16.981		17.804
Diensten door derden	18.483		17.794
Bijdragen en subsidies	6.391		6.537
Totaal specifieke kosten	41.855	45.200	42.135

(17) Financiële baten en lasten

	2023	2022
Financiële baten en lasten		
Financiële baten	6.312	428
Financiële lasten	0	-47
Totaal financiële baten en lasten	6.312	381

Onder de financiële baten zijn de rentebaten op in het verslagjaar aanwezige banktegoeden weergegeven. Tevens is de verwachte rente op de vordering op de fiscus in verband met de afrekening van de pro-rata aanpassing over de periode 2016-2022 in de baten opgenomen.

(18) Resultaat uit deelnemingen

	2023	2022
Resultaat uit deelnemingen		
Green-Dino	0	-25
Innovation industries	11	45
Totaal resultaat uit deelnemingen	11	20

Het resultaat uit deelnemingen betreft het resultaat van tegen nettovermogenswaarde en tegen verkrijgingprijs gewaardeerde deelnemingen.

⁶ Onder de andere controleopdrachten zijn de opdrachten voor zogenaamde 'agreed upon procedures' opgenomen. Dit betreffen opdrachten op verzoek van financiers, waarmee zij inzicht krijgen in de rechtmatige besteding van subsidies, maar die niet tot een controleverklaring leiden.

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans

Na bestemming van het netto resultaat

	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
	2.381	3.354
	300.052	308.292
(19) Materiële vaste activa	1.521	1.732
Financiële vaste activa		
Totaal vaste activa	303.954	313.378
VLOTTENDE ACTIVA		
	5	5
	85.342	75.627
Vorderingen en overlopende activa	144.450	114.819
Liquide middelen		
Totaal vlottende activa	229.797	190.451
TOTAAL ACTIVA	533.751	503.829
PASSIVA		
	248.116	257.425
EIGEN VERMOGEN	1.721	3.061
EGALISATIEREKENING	14.210	11.272
VOORZIENINGEN	0	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	269.704	232.071
KORTLOPENDE SCHULDEN		
TOTAAL PASSIVA	533.751	503.829

In de enkelvoudige balans zijn de gegevens van stichting ISRIC, stichting Expat Center en Wageningen University Holding BV niet opgenomen. In deze balans zijn de vorderingen van WU op stichting ISRIC en Wageningen University Holding BV opgenomen. Het eigen vermogen wijkt ten opzichte van de geconsolideerde balans € 837.000 af; dit betreft het eigen vermogen van stichting ISRIC (€ 720.614) en stichting Expat Center (€ 116.127).

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn gelijk aan die in de geconsolideerde jaarrekening.

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

	2023	2022
BATEN		
Rijksbijdrage	304.937	294.068
Collegegelden	44.307	32.798
Programmafinanciering en tweede geldstroom	37.376	35.990
Cofinanciering en matchingsmarkt	30.257	22.181
Topsectoren	11.177	6.877
Bilaterale markt	39.766	42.152
Nevenactiviteiten	17.856	15.192
Overige baten	4.523	5.092
Totaal baten	490.199	454.350
LASTEN		
Personele kosten	350.947	317.651
Afschrijvingen	32.242	31.335
Huisvestingskosten	40.589	28.831
Algemene kosten	40.220	20.423
Specifieke kosten	41.932	42.327
Totaal lasten	505.930	440.567
BEDRIJFSRESULTAAT	-15.731	13.783
Financiële baten en lasten	6.312	381
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	-9.419	14.164
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0
Resultaat uit deelnemingen	110	9
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	-9.309	14.173
Aandeel van derden	0	0
Buitengewone baten en lasten	0	0
NETTO RESULTAAT	-9.309	14.173

In de basisfinanciering is de rijksbijdrage ad € 304,9 mln. opgenomen. Dit is exclusief de door stichting ISRIC verantwoorde rijksbijdrage ad € 1,7 mln. Het resultaat van Wageningen University Holding BV is € 109.739, dat van stichting ISRIC bedraagt € 61.236. Stichting Expat Center heeft een resultaat van €- 74.502 behaald.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Omdat de afwijkingen van de financiële cijfers van de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van WU per 31 december 2023 relatief klein zijn, wordt voor de toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening verwezen naar de toelichting van de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

(19) FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31-12-2023	31-12-2022
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	-258	-367
Ledenkapitaal	219	219
Overige deelnemingen	4	4
Andere langlopende vorderingen	1.556	1.876
Totaal financiële vaste activa	1.521	1.732

De deelneming groepsmaatschappijen betreft de deelneming in Wageningen University Holding BV. Het ledenkapitaal en de andere deelnemingen zijn gelijk aan die in de geconsolideerde jaarrekening.

Personele bezetting (fte)

Tabel 13 Gemiddelde bezetting

	2023	2022
FACULTEIT		
Wetenschappelijk personeel:		
Hoogleraar	156,8	145,0
Universitair hoofddocent	231,9	225,7
Universitair docent	292,4	294,0
Onderzoekers	450,9	425,8
Docenten en overig WP	233,6	229,2
Assistent in opleiding / Sandwich PhD's ⁷	960,2	874,3
Overige	0,2	0,3
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	2.326,0	2.194,3
Ondersteunend en beheerpersoneel:		
Schaal 13 en hoger	25,6	25,8
Schaal 9 t/m 12	282,9	259,9
Lager dan schaal 9	401,8	391,6
Doorbelast vanuit WR-onderdelen	48,7	42,6
TOTAAL ONDERSTEUNEND EN BEHEERPERSONEEL	759,0	719,9
TOTAAL FACULTEIT	3.085,0	2.914,2
ALGEMENE DIENST		
Schaal 13 en hoger	75,8	74,4
Schaal 9 t/m 12	494,2	466,1
Lager dan schaal 9 en niet ingedeeld	287,8	280,8
TOTAAL ALGEMENE DIENST	857,8	821,3
Totaal personele bezetting	3.942,8	3.735,5

De personele bezetting betreft de aan WU toegerekende bezetting van medewerkers met een regulier dienstverband of een fictief dienstverband. Een deel van de medewerkers (403 fte) heeft een contract bij WR (2022: 362 fte).

⁷ Met ingang van 2023 zijn de sandwich-PhD's onder de Assistenten in opleiding opgenomen. De vergelijkende cijfers voor 2022 (36,9 fte) zijn aangepast.

Overzicht G: Doelsubsidies en overlopende passiva LNV/OCW

Tabel 14 Doelsubsidies en overlopende passiva LNV/OCW

Projectomschrijving	Verplichting/ Beschikking	Datum	Bedrag	Ontvangen t/m 2022	Totaal subsidiabele kosten t/m 2022	Saldo per 1 januari 2023	Ontvangen 2023	Besteding 2023	Saldo 31-12-2023	Status
G1 Subsidie zonder verrekenclausule										
Regionale aanpak lerarentekort 2022	RAP220062	28/07/2022								Afgerond
Open en online – De le-do-loop	OO21-12	28/04/2021								Afgerond
Open en online – CO-creation	OO22-12	28/04/2022								Onderhanden
Tegemoetkoming opleidingsscholen	OS-2022-C-011	30/11/2022								Onderhanden
Regionale aanpak lerarentekort 2023	RAP23066	02/08/2023								Onderhanden
Totaal subsidies zonder verrekenclausule										
G2-A Doelsubsidies aflopend per 31-12-2023										
Kwaliteitsimpuls WU 2009-2014	1300003596	13/11/2009	1.925.000	1.925.000	1.529.348	395.652	0	395.652	0	Afgerond
LNV herontwerp Groen Kennisnet	140010612	09/12/2019	1.730.000	1.730.000	1.728.915	1.085	0	0	1.085	Afgerond
Totaal aflopend per 31-12-2023			3.655.000	3.655.000	3.258.263	396.737	0	395.652	1.085	
G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar										
Groen Kennisnet	1400012234	16/12/2021	1.775.000	975.000	830.834	144.166	700.000	832.570	11.596	Onderhanden
Totaal doorlopende tot in een volgend verslagjaar			1.775.000	975.000	830.834	144.166	700.000	832.570	11.596	
Besteding G2-A en G2-B			5.430.000	4.630.000	4.089.097	540.903	700.000	1.228.222	12.681	

Tabel 15 Overlopende passiva LNV/OCW

Projectomschrijving	Verplichting/ Beschikking	Datum	Bedrag	Ontvangen t/m 2022	Subsidiabele kosten t/m 2022	Saldo per 1 januari 2023	Ontvangen 2023	Besteding 2023	Saldo 31-12-2023
Overlopende passiva Rijksbijdragebrief									
Praktijkleren			2.788.000	2.788.000	1.947.101	840.899	0	239.873	601.026
Praktijkleren en groene plus			738.040	738.040	392.614	345.426	0	30.762	314.664
Totaal overlopende passiva Rijksbijdragebrief			3.526.040	3.526.040	2.339.715	1.186.325	0	270.635	916.690

Tabel 16 Aansluiting besteding met jaarrekening

	Jaarrekening 2023
Totaal besteding G1	652.217
Totaal besteding G2	1.228.222
Totaal besteding overlopende passiva rijksbijdragebrief	270.635
Totaal besteding ten laste van subsidie	2.151.074
Besteding doelsubsidies LNV door WU	1.498.857
Besteding doelsubsidies OCW door WU	652.217
Totaal verantwoording in jaarrekening	2.151.074

Bezoldiging

De bezoldiging van de topfunctionarissen van WUR en de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht is in overeenstemming met de normen van de Wet Normering Topinkomens (WNT). WUR heeft conform artikel 1.1. van de WNT de bezoldiging van de leden van de raad van bestuur en van de leden van de raad van toezicht in tabellen 19 en 20 opgenomen.

Tabel 17 *Klassenindeling WU*

Klassenindeling 2023	Uitkomst	Complexiteitspunten
A. Omzet 2021 (* € 1.000)	431.400	10
B. Aantal studenten 2021	11.829	4
C. Aantal onderwijssoorten of sectoren	3	5
Totaal		19

Het bezoldigingsmaximum voor 2023 bedraagt € 223.000.

Tabel 18 *Bezoldiging bestuurders*

Overzicht 2023 (Bedragen * € 1,-)	S. Heimovaara	A.P.J. Mol	L.A.C. Buchwaldt
A. Bezoldiging	223.000	223.000	223.000
min fiscale bijtelling auto	-	-	-
A1. Bezoldiging	223.000	223.000	223.000
B. Vergoeding bij beëindiging contract	-	-	-
C. Persoonsgebonden uitgaven			
Representatiekosten	2.400	2.400	2.400
Reiskosten binnenland	27.352	12.486	16.085
Reiskosten buitenland	12.627	10.913	1.650
Overige kosten	0	0	0
C1. Totale persoonsgebonden uitgaven	42.379	25.799	20.135
D. Totale lasten	265.379	248.799	243.135

Verdeling over onderdelen ¹⁾			
A. Bezoldiging minus bijtelling			
WU	117.383	117.383	117.383
WR	105.617	105.617	105.617
B. Vergoeding bij beëindiging contract			
WU			
WR			
C. Persoonsgebonden uitgaven			
WU	34.866	19.142	18.110
WR	7.513	6.657	2.025

¹⁾ De inzet van de RvB bedraagt voor WU en WR beiden 50%. In verband met in de Wet Normering Topinkomens vastgelegde maximumbedragen voor doorbelaste medewerkers worden niet alle kosten gelijkmatig doorbelast aan WR.

De tabellen 19 en 20 bevatten de informatie over de bezoldiging van de topfunctionarissen en toezichthouders van WU. Omdat alle topfunctionarissen en toezichthouders een dienstbetrekking bij WU hebben of hun inzet aan WU factureren is de WNT-verantwoordelijkheid van WU conform wet- en regelgeving gelijk aan de geconsolideerde informatie.

Tabel 19 Bezoldiging topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

De WNT is van toepassing op WU. Het voor WU toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

	S. Heimovaara	A.P.J. Mol	L.A.C. Buchwaldt
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde dienstverband in 2023	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	200.433	200.428	200.428
Beloningen betaalbaar op termijn	22.567	22.572	22.572
<i>Subtotaal</i>	<i>223.000</i>	<i>223.000</i>	<i>223.000</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	223.000	223.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag			
Bezoldiging	223.000	223.000	223.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan			
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022			
Aanvang en einde dienstverband in 2022	1-7 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Bezoldiging			
Beloning	96.805	191.659	191.659
Voorzieningen beloning op termijn	12.083	24.341	24.341
Totaal bezoldiging	108.888	216.000	216.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	108.888	216.000	216.000

Tabel 20 Bezoldiging toezichthouders (bedragen * € 1,- excl. BTW)

	E. Dijkgraaf ²⁾	M.A. Verhoef	T. Klimp	K.D. Schuijt	B. Jansen ³⁾	F.P.T. Baaijens
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievulling in 2023	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-9 t/m 31-12
Bezoldiging						
Bezoldiging	19.302	12.868	12.868	12.868	13.024	4.289
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	33.450	22.300	22.300	22.300	22.300	7.454
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitkering beëindiging dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022						
Duur dienstverband in 2022	1-1 t/m 31/12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-7 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	
Bezoldiging						
Bezoldiging	12.859	12.345	12.345	6.172	12.478	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.517	21.600	21.600	10.889	21.600	

¹⁾ Vergelijkende cijfers 2022 zijn aangepast voor Dijkgraaf en Jansen. Tot 2022 werden de kosten van toezichthouders zonder dienstbetrekking gerapporteerd op basis van toegerekende inzet, in 2023 wordt gerapporteerd op de totaal gefactureerde inzet omdat facturen door WU worden betaald.

²⁾ Bezoldiging aan Dijkgraaf Strategisch Advies BV.

³⁾ Bezoldiging aan Wellant BV.

Tabel 21 Bezoldiging niet top-functionarissen

Functiegegevens	Hoogleraar
Aanvang en einde dienstverband in 2023	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	215.033
Beloningen betaalbaar op termijn	27.388
Bezoldiging	242.421
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	Incidentele beloning i.v.m. bijzondere verdiensten
Gegevens 2022	
Aanvang en einde dienstverband in 2022	
Omvang dienstverband (in fte)	
Bezoldiging	
Beloning	278.964
Voorzieningen beloning op termijn	29.080
Totaal bezoldiging	308.044
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000

Tabel 22 Staat van baten en lasten conform model Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs

	Resultaat 2023	Begroting 2023	Resultaat 2022
BATEN			
Rijksbijdragen	306.617	313.800	295.650
Overige overheidsbijdragen en subsidie	2.151	0	1.330
College-, cursus-, les- en examengelden	44.307	44.100	32.798
Baten in opdracht van derden	118.963	124.000	107.222
Overige baten	22.724	24.800	20.991
Totaal baten	494.762	506.700	457.991
LASTEN			
Personele kosten	354.712	339.100	320.763
Afschrijvingen	32.286	33.700	31.368
Huisvestingskosten	40.979	47.400	29.214
Overige kosten	82.430	92.400	62.927
Totaal lasten	510.407	512.600	444.272
SALDO BATEN EN LASTEN	-15.645	-5.900	13.719
Financiële baten en lasten	6.312	-100	381
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	-9.333	-6.000	14.100
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
Resultaat uit deelnemingen	11	0	20
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	-9.322	-6.000	14.120
Aandeel van derden	0	0	0
NETTO RESULTAAT	-9.322	-6.000	14.120

Tabel 23 Uitsplitsing omzet

	2023	2022
BATEN ONDERZOEK IN OPDRACHT VAN DERDEN		
Internationale organisaties	27.542	20.457
Nationale overheden	35.074	27.045
NWO	35.225	34.608
KNAW		
Overige non-profit organisaties	8.995	8.871
Overig contractonderzoek	12.127	16.241
Totaal baten onderzoek in opdracht derden	118.963	107.222
OVERIGE BATEN		
Contractonderwijs	3.179	2.061
Contracten inburgeringsvoorzieningen		
Overige nevenactiviteiten	14.941	13.665
Overige baten	4.604	5.265
Totaal overige baten	22.724	20.991

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de verwerking van het resultaat

In de WHW en het Bestuurs- en Beheersreglement van WU is geen regeling omtrent de bestemming van het resultaat opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Wageningen University

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Wageningen University te Wageningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Wageningen University op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 "Referentiekader" van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Wageningen University zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf "2.2.2. Bestuursverslag" van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf "2.2.2. Bestuursverslag" van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf "2.2.2. Bestuursverslag" van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf "2.3.1. Referentiekader" van het Onderwijsaccountantsprotocol 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 3 juni 2024

Ernst & Young Accountants LLP

drs. M. Verschoor RA

Overige informatie

Adresgegevens

Adres: Droevendaalsesteeg 4, 6708 PB, Wageningen

Website: www.wur.nl

Telefoon: 0317-480100

Contactpersoon jaarrekening:

F.L.B. Dinnissen, 0317-482477

Frans.Dinnissen@wur.nl